

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2006/756 ART-MA-ALA
Arkivkode:
85/11

Dato:
30.06.2010

Det faglige grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten - høringsuttalelse

DN har tatt utgangspunkt i grunnlagsrapporten, i utdypende dokumenter, samt i presiseringer som kom fram under høringskonferansen i Svolvær 8.06.10. Den nye kunnskapen viser at :

- Barentshavet er et av verdens mest produktive havområder, og utgjør et sammenhengende økologisk system der alle deler av systemet er gjensidig avhengige av hverandre.
- Miljøforholdene i Barentshavet er under alvorlig og tiltakende press. Hele havområdet trenger derfor bedre beskyttelse enn i dag. Dette gjelder i enda sterkere grad for de *særlig verdifulle områdene* Lofoten – Eggakanten, Tromsøflaket, kystområdet fra Tromsøflaket til grensen mot Russland, polarfronten og iskanten.
- Lofoten/Vesterålen og de andre *særlig verdifulle områdene* er kjerneområder for produksjonsevne, mangfold og funksjon i hele Barentshavet og også deler av Norskehavet. Hvert av områdene har sin helt spesielle funksjon, de utfyller hverandre og kan ikke erstattes. På grunn av områdenes viktige funksjoner er det ikke forsvarlig å utsette dem for den risikoen som petroleumsaktivitet medfører.
- Miljørisikoanalysene for Lofoten/Vesterålen viser at miljøkonsekvensene av oljeutslipp vil være svært høye. Analysene har imidlertid store mangler. De gjenspeiler ikke de biologiske kvalitetene som gjør dette området unikt i global sammenheng, og som gjør området svært sårbart overfor oljeutslipp.
- Det vil være tilnærmet umulig å holde en tilstrekkelig beredskap mot akutt forurensning langs den smale sokkelen utenfor Lofoten-Vesterålen.
- Tilstanden for deler av sjøfuglbestandene er dramatisk, og viktige funksjonsområder må ivaretas i planlegging og ved regulering. Oppbygging av kunnskap må videreføres.
- Vi mangler avgjørende kunnskap for å vurdere den pågående forurensningen av havområdene, samlet belastning av de viktigste truslene, og hva havområdet kan tåle før det oppstår

irreversible endringer. Surere hav, og miljøtrusler som virker sammen, vil kunne ramme Norge hardt og gi store konsekvenser for økosystemene i havet.

- Prinsippene i Naturmangfoldlovens § 8-10, som fremhever kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet og økosystemtilnærming og samlet belastning, må legges til grunn for fremtidige vurderinger og beslutninger som berører Barentshavet.

Bakgrunn

Vi viser til rapporten ”Det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten” og høring av denne. I denne høringsuttalelsen tar Direktoratet for naturforvaltning (DN) utgangspunkt i grunnlagsrapporten, noen utdypende dokumenter, samt i presiseringer som kom fram under høringskonferansen i Svolvær 8.06.10

DN har gjort en faglig vurdering som tar utgangspunkt i at (1) økosystemenes funksjon, mangfold og produksjonsevne skal beholdes. En forsvarlig forvaltning av området må sørge for at (2) samlet påvirkning og (3) risiko for uhell ligger på et nivå som sikrer området for framtida.

DN mener at forvaltningsplanene er et viktig skritt i retning av å kunne gjennomføre en bærekraftig og helhetlig havforvaltning. Det etableres ny kunnskap, utvikles nye metoder og bygges opp strukturer for åpenhet og samarbeid i forvaltningen. Det er likevel langt igjen både med hensyn til kunnskapsoppbygging, metodeutvikling og helhetlig oversikt, og man er ikke i stand til å gi svar på en rekke viktige og grunnleggende spørsmål. I den grad det er bygd opp ny og bedre kunnskap, samt forståelse av funksjon og sammenhenger, forsterker dette behovet for bedre beskyttelse av de *særlig verdifulle områdene*.

Internasjonal interesse

Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet-Lofoten har vært presentert i flere internasjonale fora; UNESCO, OSPAR, EU etc som case og studieobjekt. Den har også vært presentert innen rammen av det norske bistandsprogrammet ”Olje for utvikling”, som en del av Norges miljørettede utviklingssamarbeid og satsingsområdet bærekraftig forvaltning av petroleumsressurser.

Den norske modellen har vært brukt i diverse sammenhenger som forbilde for internasjonal utvikling av marin økosystembasert forvaltning og arealbasert forvaltning. Spesielt Norge fått oppmerksomhet og anerkjennelse av hvordan rammene som pr i dag gjelder for petroleumsvirksomheten er satt, der vi har prioritert å sikre de aller mest verdifulle områdene for framtida.

Ny kunnskap

To store programmer, et for sjøfuglovervåking (SEAPOPOP) og et for havbunnskartlegging, (MAREANO) er igangsatt. MAREANO-kartleggingen har avdekket ny og banebrytende kunnskap om området Lofoten/Vesterålen/Eggakanten. Det er funnet arter som ikke tidligere er beskrevet av vitenskapen, og sjeldne naturtyper som er internasjonalt ”røddlistet”. SEAPOP-programmet har gitt ny

kunnskap om bestandsutvikling og næringsvalg med mer hos sjøfugl, men det trengs mer spesifikk forskning for å avdekke årsak/virkningsforhold.

Utvikling av aktivitet

Fiskeriene er redusert i antall fiskebåter siden 2006. Forvaltningen av de store kommersielle fiskebestandene av torsk, hyse, sild, lodde og sei ligger nå over føre-var-nivå. For arter med dårligere tilstand - uer, snabeluer, blåkveite og kysttorsk - er det satt i gang forvaltningstiltak for gjenoppbygging innenfor både den nordøst-atlantiske fiskerikommisjonen (NEAFC), norsk-russisk fiskerikommisjon og nasjonalt.

Skipstrafikken økte samlet sett lite mellom 2006 og 2008. Men trafikken av de store tankerne har økt, og tankskipene er blitt større. I 2009 ble det fraktet 70% mer olje gjennom området enn i 2008. Dette skyldes økende russisk petroleumsaktivitet. Det er etablert viktige tiltak for å bedre sjøsikkerheten; 3 nye slepebåter (slepebåtberedskap), VTS Nord (trafikkovervåking av risikotrafikk) og trafikkseparasjonssystem (TSS).

Oljeomlastning av petroleumsprodukter er en tiltagende aktivitet i området. Det er gitt konsesjoner for inntil 280 omlastninger av russisk olje i to norske fjorder (Bøkfjorden og Sarnesfjorden).

Petroleumsaktiviteten i Barentshavet har økt moderat. Så langt er et felt utbygd (Snøhvit, gass) og et felt er under utbygging (Goliat, olje). Men store arealer i Barentshavet er gjort tilgjengelig for letevirksomhet, både gjennom vanlige konsesjonsrunder og i TFO¹-sammenheng, og det er boret mange letebrønner i perioden. Spesielt er TFO-arealet blitt utvidet betraktelig siden 2006, og det strekker seg inn i kystnære områder som er identifisert som verdifulle og sårbare.

Andre momenter

Forvaltningsplanens avgrensning mot kysten er endret. Tidligere gikk grensen 1 nautisk mil ut fra land, mens den nå er trukket helt inn til grunnlinja. Dette reiser spørsmålet om også mer landbaserte aktiviteter, som friluftsliv og naturbasert turisme, skulle ha vært trukket tettere inn i forvaltningsplanarbeidet.

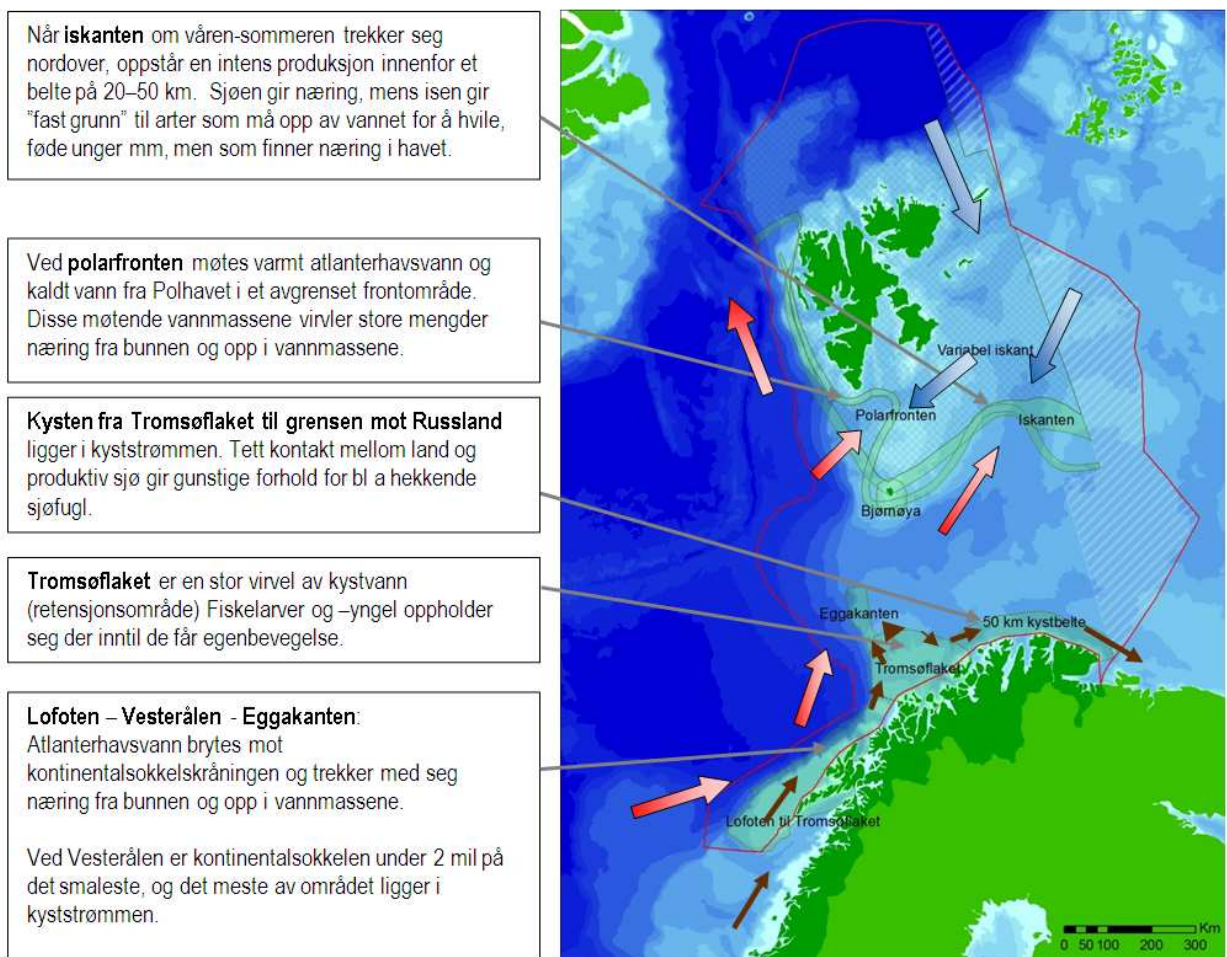
---

¹ TFO = tildeling i forhåndsdefinerte områder. Ordning med tildeling av letelisenser utenom de nummererte konsesjonsrundene.

Økosystemenes funksjon, mangfold og produksjonsevne

Økosystemenes funksjon, mangfold og produksjonsevne avhenger i høy grad av rent fysiske (abiotiske) forhold, slik som havstrømmer, bunntopografi, dybdeforhold, og overgangssoner mellom sjø og fast grunn (land eller is).

De *særlig verdifulle områdene* som er identifisert gjennom forvaltningsplanarbeidet peker seg ut som spesielt produktive og artsrike, og dette er i høy grad basert på slike fysiske forhold. Disse områdenes økologiske verdi strekker seg utenfor deres egen avgrensning, de er kjerneområder for å opprettholde funksjon, mangfold og produksjonsevne i Lofoten-Barentshavet som helhet, og også for deler av Norskehavet.

Figur 1. Grunnlaget for de særlig verdifulle områdene er fysiske forhold som havstrømmer, undersjøisk landskap og nærhet til fast grunn (land eller is). Blå piler indikerer kalde havstrømmer, røde er varme havstrømmer og de brune indikerer kyststrømmen.

Hva er de viktigste biologiske responsene på disse spesielle fysiske forholdene?

Ved iskanten oppstår en stor og intensiv primærproduksjon (planteplankton, starten på næringskjeden) når ismeltingen starter om våren. Denne gir grunnlag for et viktig næringsområde for sjøfugl, sjøpattedyr, hvalross, selarter, isbjørn, og for polartorsk, som er en nøkkelart ved at den er bindeledd mellom plankton og større dyr i området.

I henhold til rapporten (kap 7.6, 8.4 og 4.2) er det mindre is, den smelter raskere enn før, og primærproduksjonen vil etter hvert kunne foregå over et større område. Rapporten sier også at forsuring av sjøvannet vil kunne ramme plante- og dyreplankton og flere arter som er næring for dyr høyere opp i næringskjeden.

Ved polarfronten fører stor tilgang av næring til høye konsentrasjoner av krepsdyr og fisk, mytende sjøfugl og pattedyr. Polarfronten er en biogeografisk grense der nordlige og sørlige arter møtes.

Av rapporten (kap 7.5, 8.4 og 4.2) framgår at surere sjøvann vil ramme krepsdyr og andre viktige næringsdyr, og at dette igjen kan forplante seg oppover i næringskjeden.

Tromsøflaket er et oppsamlingsområde for larver og yngel av viktige fiskearter som torsk, hyse, sild og lodde, som oppholder seg i denne store virvelstrømmen i 2-3 måneder mens de ennå er så små at de ikke har egenbevegelse. Området har stor biodiversitet, og MAREANO har dokumentert nye arter og naturtyper her. Det foreslåtte verneområdet Ytre Karlsøy ligger her.

I henhold til rapporten (kap 7.2, 8.4 og 4.2) vil surere sjøvann kunne ramme fiskelarver og viktige næringsdyr, og dette vil igjen kunne forplante seg oppover i næringskjeden. Den forteller også om trålskader på svampområder.

Eggakanten har høy primærproduksjon og er beiteområde for vågehval, knølhval og finnhval. Sjøfugl beiter og overvintrer, og flere trua fiskearter lever her. MAREANO har dokumentert nye svampområder, koraller og andre truede og nedadgående naturtyper langs Eggakanten.

I henhold til rapporten (kap 7.3, 8.4 og 4.2) er det dokumentert trålskader på truede naturtyper. Den forteller også at surere sjøvann vil ramme fiskelarver og viktige næringsdyr, at dette igjen kan forplante seg oppover i næringskjeden.

Kysten fra Tromsøflaket til grensen mot Russland er viktig for hele næringskjeden fra plankton til sjøpattedyr. En rekke fiskeslag trekker inn til kysten eller kystnære banker for å gyte. Disse blir igjen mat for sjøpattedyr og sjøfugl. De foreslåtte marine verneområdene Lopp havet og Transekt fra Tanafjorden ligger her. Det gjør også oljefeltet Goliat.

Rapporten (kap 7.4, 8.4 og 4.2) beskriver sjøfuglbestandenes langvarige nedgang. Den beskriver også skadde korallforkomster, at biomassen av plankton har gått ned, at surere sjøvann vil ramme fiskelarver og viktige næringsdyr, og at dette igjen kan forplante seg oppover i næringskjeden.

Lofoten – Røstbanken – Vesterålen er et nøkkelområde for økologisk (og kommersielt) svært viktige fiskebestander. Her er de mest sårbare stadiene i livet til disse artene konsentrert innenfor et relativt

avgrenset område. Området har også stor biodiversitet med konsentrasjon av sjøpattedyr, sjøfugl og verdifulle bunnhabitater inkl store korallrevsområder. Bleiksdjupet, som går inn til landmil fra Andøya, er helt spesielt i sin artsrikdom med tilførsel av dypvannsarter fra Norskehavet. Et transekt fra dyphavet og inn i kystsonen er foreslått som marint verneområde; Transekt Andfjorden. Biologiske verdier har også lagt grunnlaget for kulturverdier som er rangert høyt i et internasjonalt perspektiv, derfor er en del av Lofoten foreslått som UNESCO verdensarvområde.

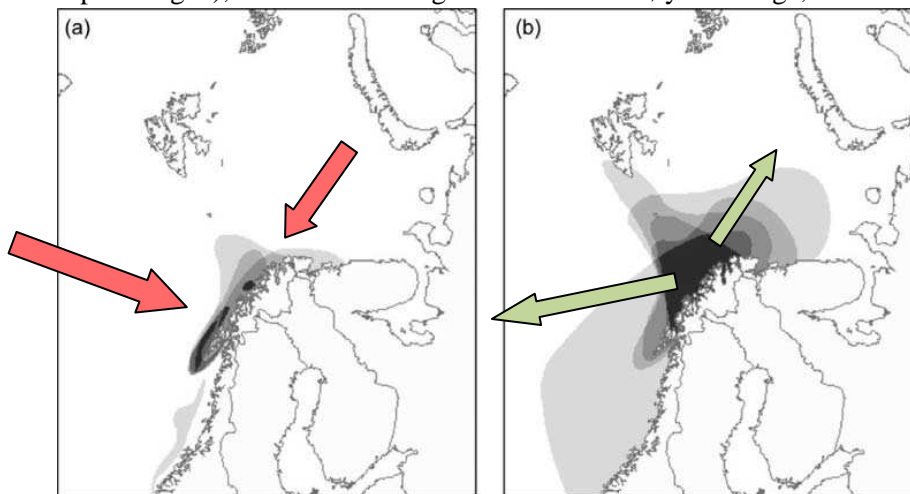
Rapporten (kap 7.4, 8.4 og 4.2) beskriver omfattende hekkesvikt hos sjøfuglbestandene. Den beskriver også knuste korallrev og fiskeredsaker i rev, at surere sjøvann vil ramme bl a koraller, fiskelarver og raudåte, og at dette igjen kan forplante seg oppover i næringskjeden.

Noen av de biologiske verdiene kan illustreres ved utbredelseskart for viktige fiskeslag, for sjøfugler og for viktige bunnhabitater:

Viktighet for fisk

Figuren² under viser overlapp av biologisk viktige områder for nordøstarktisk torsk, sild, hyse, lodde og sei. a) gyteområder, b) larveområder. Områdene for hver art er lys grå, overlapp mellom områdene indikeres av mørkere gråfarge.

Etter hvert sprer fisken seg utover et stort areal (de grønne pilene er lagt på av DN for å illustrere spredningen), der den vokser og blir fisket av fartøy fra Norge, Russland, Island og EU-land. Ved

Figur 2. Gyte-(a) og larveområder(b) for nordøstarktisk torsk, hyse, sei, sild og lodde

gytemoden alder trekker den tilbake til disse svært konsentrerte områdene (a, de røde pilene er lagt på av DN for å illustrere at fisken kommer tilbake fra havområdet som helhet for å gyte). I gyteperioden er den igjen gjenstand for store norske fiskerier. Disse gyteområdene har altså avgjørende betydning for produksjonsevnen i både Barentshavet og deler av Norskehavet, og også for næringsdrift i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

² Kilde: Olsen, E., Aanes, S., Mehl, S., Holst, J. C., Aglen, A., and Gjøsæter, H. 2010. Cod, haddock, saithe, herring, and capelin in the Barents Sea and adjacent waters: a review of the biological value of the area. – ICES Journal of Marine Science, 67: 000–000.

Viktighet for sjøfugl

De særlig verdifulle områdene er viktige for sjøfugl i ulike livsfaser. Figur 3 viser de 20 største hekkekoloniene i fastlands-Norge. Ellers har Bjørnøya, polarfronten, iskanten og områdene rundt Svalbard også store sjøfuglbestander, og sammensetningen av arter er en annen nord ved Bjørnøya, polarfronten og iskanten, enn i sør ved fastlandskysten.

Figur 3. De største hekkekoloniene i fastlands-Norge

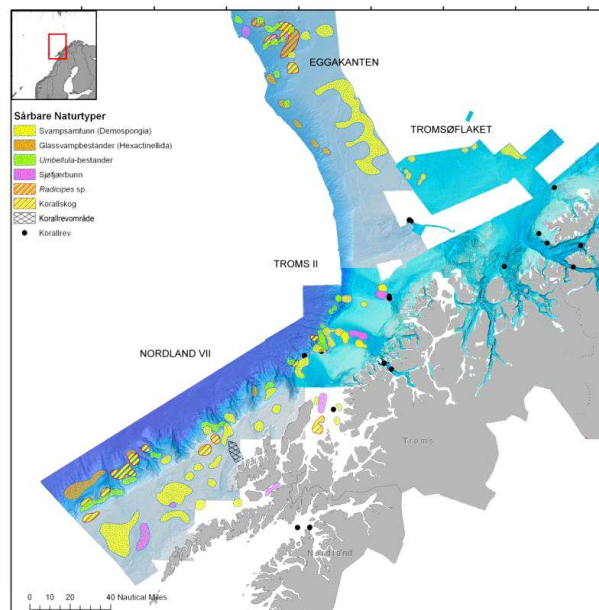
Viktighet for truede og nedadgående naturtyper

I følge NGU har kontinentalsokkelen og –skråningen utenfor Lofoten/Vesterålen Norges mest varierte topografi.

Figur 4 viser områder som er kartlagt av MAREANO, og områder med korallrev, korallskoger, svampsamfunn, sjøfjær mm. I dette området er det oppdaget bunnlevende arter som er nye for vitenskapen, og naturtyper som er listet internasjonalt (OSPAs liste) som truede og nedadgående. Listing innebærer at slike naturtyper bør få spesiell forvaltningsmessig oppmerksomhet.

Koraller, svamper og andre større bunnlevende organismer danner habitater med skjulesteder og

tilgang til mat. De er derfor generelt viktige for det biologiske mangfoldet i havet.

Figur 4. Internasjonalt truede og nedadgående habitater, ihht OSPAs liste.
Kilde: MAREANO

Oppsummering:

- Produktive områder er i høy grad et resultat av spesielle fysiske forhold som strøm, dybde og topografi. Artsrikhet og livshistorisk viktige områder (f eks gyteområder, hekkeområder) følger ofte produktiviteten og nærhet til fast grunn.
- Hvert av de *særlig verdifulle områdene* fyller sine helt spesielle funksjoner for Barentshavet og deler av Norskehavet, som er avhengig av og utfyller hverandre og de kan ikke erstattes. De *særlig verdifulle områdene* huser bestander som er vesentlige både for økosystemets funksjon, mangfold og produksjonsevne i dag, og også grunnlag for blant annet matproduksjon i framtida.
- Disse områdenes økologiske verdi strekker seg langt utenfor deres egen avgrensning, de er kjerneområder for å opprettholde funksjon, mangfold og produksjonsevne i Lofoten-Barentshavet som helhet, og også i deler av Norskehavet.
- Grunnleggende funksjoner (f eks primærproduksjon, habitater) i disse områdene er pr i dag under økende press fra ytre påvirkninger. Noen av disse (CO₂-relaterte) vil fortsette å øke og kan føre til meget alvorlige konsekvenser, mens andre (trålskader) kan reduseres gjennom et strengere regelverk.

Tilstand og samlet påvirkning

Tilstand og samlet påvirkning blir vurdert på basis av overvåkingsresultater og annen kunnskap, men det mangler metoder for å vurdere samlet påvirkning under ett. Overvåkingssystemet i forvaltningsplanen er lagt opp for å beskrive miljøtilstanden gjennom utvalgte indikatorer, og fortsatt er flere indikatorer under utvikling, eller de mangler data både geografisk og over tid. Spesielt mangler det dataserier og overvåking på lavere trofiske nivå, f eks for krill, hoppekreps og amfipoder. Havforskningsinstituttets økosystemtokt er hovedplattformen for innsamling av overvåkingsdata, og det er viktig at disse følges opp både med hensyn til organisering og ressurser.

Sjøfugl

Norge er en betydningsfull sjøfuglnasjon i et internasjonalt perspektiv. Dette medfører store forvaltningsutfordringer, både i egne farvann og også når det gjelder bestander vi har felles med andre land, bla Russland. Tilstanden for flere av de store nordnorske sjøfuglbestandene er dramatisk. Sjøfuglene befinner seg på toppen av næringskjeden, og når det går dårlig med sjøfuglene kan det indikere at noe er galt i økosystemet. 20 av Norges 58 sjøfuglarter er oppført på den norske rødlista, og for mer enn halvparten av artene har Norge et internasjonalt ansvar. Røst i Lofoten har den største konsentrasjonen av hekkende sjøfugl i fastlands-Europa og huser alene 8,4 % av den europeiske bestanden av lunde. Lofoten representerer ikke bare et viktig hekkeområde for mange arter, men også et internasjonalt viktig overvintringsområde.

Lomvi har status som kritisk truet på den norske rødlisten. Lomvibestanden på det norske fastlandet er i snitt bare 10% av hva den var på 1960-tallet, og bestanden av polarmåke på Bjørnøya er bare 35% av

hva den var i 1986. På Røst har verken krykkje eller lunde fått fram unger de siste tre år. På bare 26 år har sjøfuglsamfunnet på Røst blitt redusert fra omtrent 1,5 million par til 455 000 par i 2005. Denne nedgangen skyldes for en stor del nedgangen i antall lunde. På Bjørnøya har bestanden av lomvi fortsatt å øke siden kollapsen i 1987, men den er fortsatt bare halvparten av hva den var før kollapsen. Med sine 125 000 hekkende par av lomvi er Bjørnøya nå Norges største lomvikoloni.

Vi vet at mangel på fisk i rett størrelse og til rett tid har påvirket sjøfuglbestandene negativt, og at bakgrunnen for dette er sammensatt. Økt vekt på tverrfaglig forskningssamarbeid kan gi bedre kunnskap om interaksjonene i økosystemet som grunnlag for en tilpasset forvaltning av fiskebestandene.

En viktig forutsetning for forvaltning/regulering av næringsaktivitet i marine områder, er grunnleggende kunnskap om bestandenes romlige fordeling og habitatkrav. Gjennom året bruker de ulike bestandene store områder også utenfor norsk territorium. Økt innsikt i bestandenes trekkveier, myte-, hekke- og overvintringsområder og kunnskap om bestandstilhørighet er derfor områder som bør vies oppmerksomhet

For å få en bedre forståelse av årsakssammenhengen trengs både forskning, overvåking og ny kartlegging: Det er derfor viktig at SEAPOP videreføres og videreutvikles og på den måten løpende genererer et godt kunnskapsgrunnlag, bla for å få oversikt over langsiktige trender.

Viktige tiltak:

- Viktige områder for sjøfugl må sikres mot oljeutslipp og andre negative påvirkninger som f eks forstyrrelse i hekketida
- SEAPOP må videreføres og videreutvikles og sikres nødvendige bevilgninger. En konsekvens av kostnadsendringer over tid uten en tilsvarende økning av bevilgningen, er at overvåkingsdelen av programmet tar stadig større del av midlene med den følge at kartleggingen tar lengre tid. Dette etterslepet er nå oppe i ca 4 mill.
- Forskningssamarbeid for å klarlegge årsak/virkningssammenhenger og økt økosystemforståelse må videreutvikles
- Basert på kunnskap om årsak og virkning må det gjennomføres tiltak bl. a. som oppfølging av den nordiske handlingsplanen for sjøfugl som ferdigstilles i siste halvdel av 2010

Havforsuring

Forsuring av havet har samme årsak som klimaendring – menneskeskapte utslipp av CO₂. Det anslås at ca 1/3 av utslippene av CO₂ til luften i nyere tid har endt i havet som karbonsyre. Havet har stor evne til å absorbere CO₂ og en har ikke blitt oppmerksom på dette problemet før i den senere tid. Nyere målinger og forsøk viser nå at havets karbonkjemi er forandret, med målbar økning i partialtrykk av CO₂ og reduksjon i pH og karbonatkonsentrasjon. pH-verdien har sunket med 0,1, noe som tilsvarer et 30 prosent surere havmiljø det siste hundreåret. Prognosene sier at forsuringen vil øke.

Forsuringen gjør at kalk ikke lenger blir like tilgjengelig, og planter og dyr som er avhengige av kalk får problemer når dannelsen av skall og skjelett ikke lenger fungerer optimalt. Dette gjelder viktige og tallrike plante- og dyregrupper som planteplankton, dyreplankton (herunder raudåte), krepsdyr,

koraller, skjell og fiskeyngel. De organismene som bygger sine kalkskall av aragonitt, som for eksempel steinkorallen *Lophelia pertusa*, vil først merke problemet. Forsuring vil ramme hardest i nord pga at kaldt vann tar opp mer CO₂ enn varmere vann.

En reduksjon i flere store plante og dyregrupper er ikke bare et problem for de artene som blir direkte påvirket. Plante- og dyreplankton danner de første leddene i den marine næringskjeden. Dersom disse reduseres i stor grad, vil dyrene videre oppover i næringskjeden også få problemer. Koraller, svamper og andre større kalkdannende, bunnlevende organismer danner habitater med skjulesteder og tilgang til mat. Dersom disse artene forsvinner, vil dette få konsekvenser for de artene som har disse habitatene som sine leveområder – og dermed for det biologiske mangfoldet i havet.

Under Klimatoppmøtet i København i desember 2009, ble rapporten *Scientific Synthesis of the Impacts of Ocean Acidification on Marine Biodiversity* offentliggjort. Rapporten har som hovedkonklusjon at forsuring av havet er en irreversibel prosess som bare kan unngås gjennom å redusere globale utslipp av CO₂ med minst 50 % innen 2050. Forsuringen er allerede merkbar, og problemet må tas inn i debatten omkring globale klimaendringer³:

Ocean acidification is irreversible on short-term timeframes, and substantial damage to ocean ecosystems can only be avoided through urgent and rapid reductions in global emissions of CO₂ by at least 50% by 2050, and much more thereafter. Ocean acidification is an already observable and predictable consequence of increasing atmospheric CO₂ concentrations, with biological impacts, and will need to be recognized and integrated into the global climate change debate.

Vi trenger mer konkret kunnskap om effekter av havforsuring i våre egne havområder. Det haster å få en full oversikt over problemet gjennom forskning og overvåking. Samtidig må det arbeides med forebyggende tiltak og tilpasninger til en ny situasjon. Ikke minst må problematikken høyt opp på den norske politiske dagsorden, for Norge er blant de landene som vil bli rammet først og hardest.

Klimaendring og samvirkende effekter

Klimaendringer og havforsuring er to av de største påvirkene fremover, og endringene vil kunne påvirke transport, deponering, omsetning og akkumulering av miljøgifter. Organismene utsettes ofte for flere miljøgifter på samme tid, og nedbrytningsproduktene kan i enkelte tilfeller være giftigere enn de opprinnelige stoffene. Det er mangelfull kunnskap om samvirkende effekter av ulike miljøgifter.

Arktis vil få en høyere temperaturøkning enn resten av kloden. Forventede økologiske effekter er godt beskrevet, både for arter som er knyttet til isen og for økosystemene i Lofoten-Barentshavet sør. Langtransporterte miljøgifter har blitt ført med luftstrømmene og falt ned med nedbør over pol-isen. Figur 5 viser de dominerende transportveier i atmosfæren for kjemikalier til Arktis. Svalbard og havområdene rundt er spesielt utsatt fordi atmosfæriske forhold og Golfstrømmen fører forurensninger både fra de store industrialiserte sentra i Sentral-Europa og fra østkysten av Nord-Amerika til dette området. Omkring 2050 vil polhavet kunne være isfritt om sommeren. Issmeltingen i polhavet vil frigjøre miljøgiftene til sjøvannet, og derfra vil de kunne tas opp i næringskjeden. Dette er et eksempel på samvirkende effekter av ulike påvirkninger.

³ <http://www.cbd.int/doc/publications/cbd-ts-46-en.pdf>

Figur 5. Dominerende transportveier i atmosfæren for kjemikalier til Arktis

Det er nødvendig å få en bedre forståelse av hvordan havforsuring, klimaendring og miljøgifter virker sammen og forsterker hverandre.

Det er behov for tverrfaglig forskning for å kvantifisere effektene av de viktigste naturgitte og menneskeskapt påvirkningene.

Det er nødvendig med umiddelbare tiltak for å forebygge skader av havforsuring:

- Det må skaffes full oversikt over viktige aspekter knyttet til havforsuring innen kort tid
- Avgjørende kunnskap mangler og store kunnskapshull må dekkes. Vi vet ikke hva havområdet kan tåle før det oppstår irreversible endringer
- Det må arbeides med forebyggende tiltak og tilpasninger på alle gjeldende områder, som å redusere CO₂-utslipp, sterkere vern av sårbare arter og områder med mer.

Momenter angående petroleumsaktivitet

DN mener at de store utvidelsene av TFO- arealet i Barentshavet begrenser muligheten til å forvalte de verdifulle og sårbare områdene i et miljømessig forsvarlig perspektiv og ut fra ny kunnskap og nye erfaringer. Riksrevisjonen har vurdert Olje- og energidepartementets behandling av konsesjonsrundene og konkluderer blant annet med at forvaltningsplanene vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag, klarere rammer for avveining og større forutsigbarhet. TFO er pr i dag ikke underlagt behandling i forvaltningsplanen, og DN mener det vil være i tråd med Riksrevisjonens anbefaling at ordningen gjennomgås i forbindelse med oppdateringen av forvaltningsplanen. Vi anbefaler at det tas inn i forvaltningsplanen at TFO ikke skal utvides inn i de særlig verdifulle og sårbare områdene.

Konklusjon

- Rapporten konkluderer med at det er fare for omfattende konsekvenser og irreversible endringer.
- For å beskytte økosystemet og også framtidig matvaresikkerhet, er det nødvendig med en bedre beskyttelse av kjerneområdene for økosystemenes funksjon, mangfold og produksjonsevne; Lofoten – Eggakanten, Tromsøflaket, kystområdet, polarfronten og iskanten. Dette gjelder ikke bare beskyttelse mot akutte oljeutslipp, men også mot andre skadelige utslipp, forstyrrelser, og skader på viktige habitater som f eks korallrev.
- I tillegg er det viktig også å vurdere aktivitet i områder utenfor de særlig verdifulle områdene med tanke på påvirkning.

Vurderinger og beslutninger skal gjøres i tråd med Naturmangfoldlovens § 8-10 som fremhever kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning.

Vurdering av risiko

Gjennom årene har det skjedd flere store ulykker med oljeutslipp, og katastrofen som pågår i Mexicogolfen er en av de største hittil. Vi kan foreløpig ikke anslå omfanget av denne ulykken, men det er initiert et arbeid gjennom Risikogruppen som også vil kunne gi noen indikasjoner om omfang. Langtidsvirkningene kjenner vi imidlertid ikke omfanget av, og her er det fortsatt ulykken med Exxon Valdez som kan gi oss et relevant bakteppe. Dette både fordi oppfølging har pågått i mange år, ulike aspekter er grundig beskrevet, og utslippet skjedde i et nordlig, sårbart område.

Dokumentert varige virkninger

Exxon Valdez-ulykken var inntil nylig den største oljekatastrofe i USAs historie. 24. mars 1989 gikk det amerikanske tankskipet Exxon Valdez på grunn ca. 4 mil utenfor oljehavnen Valdez i Alaska, og vel 33 000 tonn råolje lekket ut i Prince William Sound. Sterk vind og høy sjø gjorde at oljen raskt spredte seg over store og økologisk sårbare områder. Forurensningene ga miljømessige skader og store økonomiske tap for Alaskas fiskeindustri. I løpet av de tre første årene ble det brukt over 2 milliarder dollar til oppryddingsarbeid, med brenning, kjemiske løsemidler, mekanisk fjerning, høytrykksvask med mer. Mens overflateoljen nå er vasket bort, er den gjenværende oljen i sedimentene fortsatt flytende og giftig, 20 år etter ulykken. Omkring 80.000 liter ble beregnet å være igjen i tidevannssedimentene i 2003. Mange arter og habitater har aldri tatt seg igjen; både pattedyr, sjøfugl og fisk ble varig rammet⁴.

Exxon Valdez-ulykken gir et viktig bakteppe, fordi det dreier seg om en reell hendelse der alle elementer er med. Exxon Valdez grunnstøtte i et sårbart, kystnært område, og dette var en viktig grunn til at konsekvensene ble så store. Den fraktet imidlertid betydelig mindre olje enn en gjennomsnittlig oljetanker som passerer den sårbare kysten fra Lofoten til Finnmark nesten hver dag (55.000 tonn i snitt).

Risikovurderingene i rapporten

Innledningsvis må det slås fast at det ikke er gjennomført nye helhetlige miljørisikoanalyser verken for petroleumsvirksomheten eller skipstrafikken i planområdet, men det er utarbeidet noen eksempler og noen anslag. I disse eksemplene og anslagene er det lagt inn mange forutsetninger som ikke kommer tydelig fram i fellesrapporten, samtidig er forutsetningene viktig å ta hensyn til når resultatene skal brukes i videre vurdering. Dette gjelder særlig i forbindelse med en eventuell åpning av Lofoten/Vesterålen for petroleumsvirksomhet, og også for videre arbeid med tiltak for å redusere risikoen ellers.

---

⁴ http://www.imr.no/publikasjoner/andre_publikasjoner/kronikker/2009/lerdommer_fra_exxon_valdez/nb-no

Tilleggsopplysninger fra høringskonferansen i Svolvær

Høringskonferansen i Svolvær kastet lys over viktige momenter som må tas med i den videre vurderingen. Det ble blant annet poengtert av Det Norske Veritas (DNV) at analysene for petroleum kun gjelder eksempelhendelser, og ikke gir grunnlag for å trekke noen generelle konklusjoner med hensyn til miljørisikoen i området. Det er dermed ikke er grunnlag for å generalisere til at petroleumsaktivitet i Nordland VII og Troms II har mindre miljørisiko enn Nordland V og VI. Det ble også klart at dersom en trekker generelle konklusjoner fra de få eksempelhendelsene som er beskrevet gir det en underestimert miljørisiko. Dette beskrives nærmere under.

På høringskonferansen ble hendelsen i Mexicogolfen diskutert i forhold til worst-case scenariet som er benyttet i rapporten. Pr i dag er status at både rate og varighet i Mexicogolfen er høyere enn det som er benyttet i worst-case-analysene for Lofoten-Vesterålen.

Under høringskonferansen beskrev Klima- og forurensningsdirektoratet de store problemene det vil være med å gjennomføre en oljevernaksjon i kystnære områder ved Røst og i områder med tilsvarende topografi, og med sterke strømmer, holmer og skjær, og dårlige lysforhold om vinteren. Det ble presisert at det er i all hovedsak vil være forebyggende, sannsynlighetsreducerende tiltak som kan redusere miljørisikoen.

Rapporten viser bare en del av den reelle miljørisikoen

Miljørisikoanalysen vurderer ikke de kvalitetene som gjør dette området unikt i global sammenheng, og som er svært sårbare overfor oljeutslipp. Dette området er viktig for biologisk mangfold fra nederst til øverst i næringskjeden og gjennom hele året. Analyseresultatet bestemmes av hva som legges inn i den. Analysen er basert på scenarier og foregår i tre hovedtrinn:

Scenariene

Det er valgt et begrenset sett med utslippsscenarier for olje (kondensat i Troms II), og utslippspunktene er valgt ut fra fremtidsbildene presentert av Oljedirektoratet - i utgangspunktet kystnært. Nyere seismikkresultater med kartlagte prospekter ser likevel ikke ut til å være lagt til grunn for disse, da de fleste prospektene ligger enda nærmere land, og altså er svært kystnære.

Dersom en hadde valgt scenarieutslipp over noen av disse prospektene, ville det ha gitt en enda større miljørisiko. Kortere responstid ville ytterligere ha redusert muligheten for effektiv beredskap.

Treffsannsynlighet

Treffsannsynligheten er analysert ved hjelp av en oljedriftsmodell. Denne fanger opp utstrekning av oljeutslippet over åpent hav og langs ytre kystkontur. Den fanger imidlertid ikke opp de smale fjordene, de strømrrike sundene, eller pollene. Lofoten er globalt unikt på grunn av den spesielle kombinasjonen av stabile og næringsrike hav- og kyststrømmer som strømmer opp fra dypet og

blandes på grunn av topografien med de mange øyene. Topografien danner forskjellige oseanografiske forhold og meget ulike habitater, og i flere fjorder og pollsystemer har det utviklet seg unik fauna som ikke finnes andre steder.

Vi vet at områdene mellom øyene har stor utskifting av vannmasser. Det er derfor ikke usannsynlig at lokale strømmer, tidevann og vind i løpet av noen dager kunne ha spredd olje på tvers av øygruppen og gjennom disse spesielle områdene. Dette er imidlertid ikke fanget opp av foreliggende analyse, men ville gitt en mye større treffsannsynligheten mot land. Det burde ha vært kvalitativt beskrevet dersom det pr i dag ikke er mulig ut fra en kvantitativ modell. Det ville igjen ført til større utslag på neste nivå, som er konsekvensvurderingen.

Miljøkonsekvenser

I rapporten er konsekvensene for miljø kvantitativt analysert. Analysen er utført for noen utvalgte arter, på de stedene der oljedriftsmodellen viser treff. Tapsandeler for hver enkelt art er regnet ut etter sårbarhet, effektgrenser på individ- og bestandsnivå, og angitt på en måleskala ned til 5% nøyaktighet.

Treffpunktene er ikke dekkende pga de ovenfor nevnte begrensningene i oljedriftsmodellen. Den kvantitative analysen burde derfor for sjøfugl bare omfattet de pelagiske artene. I tillegg kunne det vært gitt en tekstbeskrivelse av alle de viktigste miljøverdiene som kunne bli berørt i kystsonen: bunnlevende arter, fisk, sjøfugl, pattedyr og plankton (f eks raudåte). Områdets internasjonale og nasjonale verdi for de nevnte artsgruppene kunne ha blitt beskrevet. Verdinivå er en interessant måleskala, både når det gjelder å vurdere og å kommunisere konsekvenser av et oljeutslipp.

Dersom indirekte effekter (f eks gjennom næringskjeden) og langtidseffekter også var beskrevet ville dette vist ytterligere større miljøkonsekvens, og bidratt til et mer fullstendig bilde av miljørisikoen.

Resultatene fra miljørisikoanalysene bekrefter, selv med begrensningene nevnt ovenfor, at miljøkonsekvensene i de analyserte områdene vil være svært høy. Dette gjelder spesielt for sjøfugl, men også for fisk, marine pattedyr og strandområder. Dette er imidlertid ikke lett tilgjengelig i fellesrapporten men kan leses ut av bla fig. 5.7.2.11 (sjøfugl) og 5.7.2.7 (fisk) i fellesrapporten, og for øvrig kapittel 6 i underlagsrapporten. Figur 5.7.2.11 viser at det ved et modellert utslipp på 4500 tonn/døgn i 2 døgn i Nordland VI er beregnet høye sannsynligheter for tapsandeler på 1-5 % av flere av de analyserte sjøfuglbestandene, og inntil 100 % sannsynlighet for bestandstap fra 1-5 % og oppover for lunde. Dette vurderer vi som høye konsekvenser for et utslipp av denne kategorien. For et utslipp på 4500 tonn i 50 døgn i det samme punktet, er det beregnet fra 70-100 % sannsynlighet for bestandstap på 1-5 % og oppover for alle de analyserte sjøfuglartene i området. For eksempel for lunde og toppskarv er det beregnet svært høy sannsynlighet for store bestandstap (eks ca 40 % sannsynlighet for 20-30% bestandstap for lunde, og ca 10 % sannsynlighet for bestandstap > 30 % for toppskarv). Dette er modellresultater og viser ikke hele bildet, men gir en illustrasjon av at miljøkonsekvensene knyttet både til store og mindre utslipp i dette eksempelpunktet vil være svært store.

Analyseresultatene som presenteres for de modellerte punktene i Nordland VII og Troms II mener vi er mindre illustrative. Punktet for Nordland VII ligger på sokkelskråningen, mens prospektene ligger på sokkelen. Dette antar vi har stor betydning for vurderingen av miljøkonsekvenser. For Troms II er det gjort analyser basert på kondensat, mens det ut i fra informasjonen om prospekter i Troms II for

oss ser ut til å være like stor forventning til olje⁵. Ut i fra dette regner vi med at miljøkonsekvensene for Troms II og Nordland VII vil være høyere enn det analysen viser.

Oppsummert kan en si at resultatene fra miljørisikoanalysene bekrefter at miljøkonsekvensene i de analyserte områdene vil være svært høy, men analysene hadde vist høyere miljørisiko dersom

- petroleumsprospektene som er kartlagt av Oljedirektoratet hadde vært lagt til grunn for utslippsscenarioene
- supplement til oljedriftsmodell hadde fanget opp de lokale strømforholdene og angitt alle de reelt sannsynlige treffområdene i kystsonen
- konsekvensene hadde vært vurdert ut fra flere av de viktigste miljøverdiene, om den hadde inkludert langtidsvirkninger, og hadde vært satt inn i et mer helhetlig perspektiv

Underestimert risikoutvikling fram mot 2025?

I 2003 estimerte DNV sannsynligheten for uhellshendelser med tankskip, og da det ikke er gjort nye analyser er det analysene fra St.meld. nr. 14 (2004-2005) *På den sikre siden – sjøsikkerhet og oljevernberedskap*⁶ som er de nyeste tilgjengelige. Ut fra denne analysen var sannsynlighet for alvorlige uhellshendelser med tankskip langs kysten av Troms og Finnmark i 2003 høyere enn i Midt-Norge og Nordland, men lavere enn Vestlandet, Skagerrak og Sørøst. Prognosen for 2015 var at Troms og Finnmark sammen med Vestlandet, ville ha landets høyeste ulykkesfrekvens. Etter 2006 har mange virkningsfulle tiltak blitt satt i verk på kyststrekningen fra Røst til grensen mot Russland, og sannsynligheten pr i dag regnes for å være svært lav. Det er imidlertid ikke tatt hensyn til økt risiko ifm oljeomlasting i Bøkfjorden ved Kirkenes og Karnesfjorden ved Nordkapp (konsesjon gitt til 560 omlastinger årlig, selv om det er lite sannsynlig at alle blir brukt), og FPSO-løsning for Goliat, så det er fortsatt en viss usikkerhet knyttet til denne vurderingen.

I rapporten konkluderes det med: *"Gitt foreliggende antagelser om fremtidig aktivitet, og forutsatt at nødvendig tiltak implementeres, vurderes ikke sannsynligheten for akutt forurensning å endre seg vesentlig frem mot 2025 selv om aktivitetsnivået skulle øke."* DN har i ettertid fått tid til å se nærmere på disse vurderingene. Vi har vurdert ut fra framtidssbildet i rapporten. Vi har supplert med tall fra forrige forvaltningsplandokument⁷ fordi dagens rapport ikke tilsier at framtidssbildet 2009 er vesentlig endret på dette området. Med bakgrunn i dette mener vi at sannsynligheten for uhell vil øke. Dette bygger vi på følgende vurderinger:

⁵ <http://npd.no/Publikasjoner/Rapporter/Petroleumsressursene-i-havomradene-utenfor-Lofoten-Vesteralen-og-Senja/> figur 23

⁶ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fkd/dok/regpubl/stmeld/20042005/stmeld-nr-14-2004-2005-/3/4.html?id=406106> Kap. 3.4

⁷ http://www.regjeringen.no/upload/kilde/oed/rap/2003/0004/ddd/pdfv/162996-scenarier_barentshavet_0710.pdf side 11

⁸ <http://npweb.npolar.no/filearchive/US.pdf> side 35

- Petroleumsaktiviteten er pr i dag begrenset til seismikkskyting og Snøhvit LNG. I rapportens framtidssbilde forventes det at flere felt bygges ut. I tillegg kan det forventes leteboring i større deler av området, og en økning i petroleumsrelatert trafikk. I årene frem til 2025 vil aktivitetsnivået øke til omlag 45 - 50 millioner tonn råolje og i tillegg et stort volum gass (LNG) i følge middels framtidssbilde.
- I 2008 ble det befraktet omlag 12 millioner tonn råolje fra NV Russland. Det moderate framtidssbildet som er lagt til grunn sier at det i 2025 vil bli befraktet 45 millioner tonn.
- Fra tallene ovenfor ser vi at det blir lagt til grunn samme volum for olje fra norsk og russisk del av Barentshavet. Til sammen er økningen i olje som skal finne vei ut og gjennom området opp fra 12 millioner tonn i 2008 til omlag 100 millioner tonn i 2025.
- Stockmann kommer i produksjon med et anlegg som er 4 ganger så stort som Snøhvit.
- Det kan også forventes en generell vekst i trafikk med handelsskip og passasjerskip.
- De fleste kostnadseffektive tiltak er allerede innført, slik at myndighetene har begrensede virkemidler for å styre sannsynligheten i tiden mellom 2009 og 2025. Tiltak som allerede er innført og som har hatt en svært god effekt på sannsynligheten er innføring av tre nye slepebåter, Trafikkovervåking av risikotrafikk og trafikkseparasjonssystem. Reduksjon i sannsynlighet er etter foreløpige beregninger ca 65 % total reduksjon mellom 2005 og 2009. Sannsynligheten for akutte utslipp er per i dag med andre ord på et historisk lavt nivå på grunn av innføringen av disse tiltakene. Framover vil sannsynligheten øke med økende aktivitet – nettopp fordi mulige tiltak allerede er innført og lagt inn i dagens sannsynlighetsberegninger.
- Skipstrafikk antas å øke til bortimot tre ganger mer enn i dag. Effekten av tiltak som en har til rådighet er bort i mot tatt ut i tidsrommet 2005 - 2010. Tiltakene som er igjen i verktøykassen kan fortsatt begrense økningen noe, men å holde sannsynligheten på dagens nivå gitt økningen i aktivitetsnivå som er lagt til grunn i framtidssbildene må være urealistisk.

Flere momenter som angår risiko

Valg av utbyggingsløsning påvirker sannsynligheten for uhell⁹. For Snøhvit er det valgt havbunnsinnretning med rørledning til land, som har lavest sannsynlighet for uhell og lavest konfliktnivå i forhold til fiskeri. For Goliat er det derimot valgt en løsning med flytende produksjonsskip (FPSO) som skal prosessere og lagre oljen. Her vil det være tilknyttet skipstrafikk for supply og for utfraktning av olje. Statoil fikk under høringskonferansen spørsmål om det er forsvarlig å bruke det sårbare området ved Lofoten/Vesterålen for uttesting av helt ny teknologi. Svaret var at Statoil ser for seg å bruke samme teknologi som på Snøhvit, med overtrålbare og overfiskbare havbunnsinstallasjoner¹⁰. Denne uttalelsen samsvarer ikke med ODs ressursanslag på 2/3 olje og rapportens framtidssbilde. Der er alle oljefunn beskrevet prosessert og lagret i flytende produksjonsskip, i motsetning til Snøhvit som har et landbasert anlegg. Slike produksjonsskip medfører både arealkonflikter og risiko.

⁹ <http://npweb.npolar.no/portal/filearchive/risikogruppen2009.pdf> side 70

¹⁰ http://media01.smartcom.no/Microsite/dss_01.aspx?eventid=5319, tidsakse: 3.00.36

Samlet vurdering

Lofoten-Barentshavet er fortsatt et rent og rikt havområde. Men rapporten forteller at alvorlige virkninger av menneskeskapte CO₂-utslipp lurer like rundt hjørnet. Norge kan arbeide i det internasjonale systemet – og også nasjonalt – for å påvirke denne utviklingen i en bedre retning. Men vi kan ikke regne med at slikt arbeid gir de umiddelbare resultatene vi trenger for ei sikker framtid. Det er av avgjørende betydning at vi også tilpasser forvaltningen av økosystemene til disse store, overhengende truslene, det vil si å redusere de påvirkningene som vi kan kontrollere gjennom det nasjonale styringssystemet. Slik tilpasning vil bla innebære at vi må gi bedre beskyttelse til kjerneområdene for framtidens matforsyning og mangfold.

Lofoten – Eggakanten, Tromsøflaket, kystbeltet, polarfronten og iskanten utgjør kjerneområdene for funksjon, mangfold og produksjonsevne. Ny kunnskap bekrefter og styrker naturverdien i de områdene der kartlegging har funnet sted, men viktigst er likevel at disse begrensede områdene har avgjørende funksjoner for både Barentshavet og deler av Norskehavet. Det er fysiske forhold som havstrømmer og bunntopografi som gir grunnlaget for disse funksjonene. De identifiserte områdene fyller ulike funksjoner og kan ikke erstattes.

Struktureringen av fiskeflåten har ført til at mange lokale arbeidsplasser har gått tapt. Høringskonferansen i Svolvær viste med all tydelighet hvilket dilemma regionens ordførere står overfor, da det er store forventninger om lokale og regionale ringvirkninger fra petroleumsvirksomhet. Selv om området genererer store verdier innen fiske, høstes disse i dag hovedsakelig andre steder. Dette reiser fordelingsmessige spørsmål med hensyn til hvem som får goder og hvem som har byrdene i form av restriksjoner på annen aktivitet, f.eks petroleumsvirksomhet. Det er derfor nødvendig å analysere nærmere de fordelingsmessige aspektene som berører forvaltning av områdene, for å sikre ivaretagelse av viktige økosystemverdier. Det vises i denne sammenheng til anbefalinger fra FNs prosjekt om økonomiske aspekter ved biologiske mangfold og økosystemtjenester (TEEB) der fordelingsmessige aspekter er omtalt på side 26 i TEEB for Policy Makers¹¹.

Vi vet at havforsuring vil ramme hardest i nordlige områder, og klimaendringen vil bli størst her. Artene er knyttet sammen i avhengighet av hverandre i tid og rom, og vi vet at flere arter og systemer har såkalte tipping-points (rapportens kap 4.1.4), det vil si terskler hvor en langsom og reversibel endring blir irreversibel, ofte med dramatiske konsekvenser. Rapporten sier at den samlede påvirkningen som vi dokumenterer og framskriver at økosystemet vil bli utsatt for, kan føre til dramatiske konsekvenser.

Rapporten vurderer ikke samlet miljørisiko for området som helhet, verken for petroleum eller skipstrafikk, og under høringskonferansen i Svolvær ble det klart at miljørisiko og konfliktnivå er betydelig høyere enn det som til nå har vært kommunisert. DNs viktigste kommentar til risikobildet er likevel av en generell karakter: Med basis i at presset fra ytre påvirkning allerede er tydelig, og forventes å øke betraktelig, må annen påvirkning (f.eks tilførsel av forurensende stoffer) og risiko holdes tilsvarende lavt. Spesielt bør ikke kjerneområdene for mangfold og produksjonsevne utsettes for en større potensiell belastning enn de innen ganske kort tid vil være utsatt for. Samlet påvirkning og risiko for uhellshendelser må ligge på et nivå som sikrer havområdet for framtida.

---

¹¹ <http://www.teebweb.org/LinkClick.aspx?fileticket=I4Y2nqqIiCg%3d&tabid=1019&language=en-US>

DN vil på denne bakgrunn hevde at utbygging av petroleumsaktivitet i området tilsvarende Nordland V, VI, VII og Troms II, eller områder som kan influere på dette, ikke er forsvarlig ut fra områdets unike biologiske funksjon. I henhold til Naturmangfoldlovens § 10 er det et klart behov for å forvalte hele havområdet med varsomhet og mot en stadig økende belastning, og spesielt de *særlig verdifulle områdene*, pga at samlet påvirkning gjør framtida usikker for økosystemene.

Med hilsen

Direktoratet for naturforvaltning

Janne Sollie
Direktør

Yngve Svarte

Kopi:
Klima- og forurensingsdirektoratet
Norsk polarinstitutt